JEAN RICHARD DE LA TOUR
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2024. június 18. [1]

C-240/23. sz. ügy

Herbaria Kräuterparadies GmbH
kontra
Freistaat Bayern

(a Bundesverwaltungsgericht [szövetségi közigazgatási bíróság, Németország] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Előzetes döntéshozatal – Mezőgazdaság és halászat – Ökológiai termelés és ökológiai termékek címkézése – (EU) 2018/848 rendelet – Ökológiai termelés szabályai – 16. cikk – 33. cikk – Címkézés – Az Európai Unió ökológiai termelés jelölésére szolgáló logója – A használat feltételei – 45. és 48. cikk – Egyenértékű ökológiai termékek elismert harmadik országból történő behozatala az Unió piacára – Az ökológiai termelésre vonatkozó megjelölés – Az Európai Unió Alapjogi Chartája – 20. cikk – Egyenlő bánásmód”

I. Bevezetés

1. A Herbaria Kräuterparadies GmbH (a továbbiakban: Herbaria) 2012 óta vitatja a Freistaat Bayern (Bajorország szövetségi tartomány, Németország) azon határozatát, amely megtiltotta számára, hogy az ökológiai termelésre vonatkozó megjelölést használja egy olyan gyümölcslevek és gyógynövénykivonatok keverékének címkézése, reklámozása és forgalmazása során, amely az ökológiai termékek mellett nem ökológiai termelésből származó, nem növényi eredetű vitaminokat és vas-glükonátot is tartalmaz.

2. A Bíróság első ítélete megerősítette Bajorország szövetségi tartomány értelmezését, amely szerint az Európai Unió ökológiai termelés jelölésére szolgáló logója, valamint az ökológiai termelésre vonatkozó bármilyen megjelölés ilyen esetben nem használható. [2] A Herbaria tudomásul vette ezt a döntést, és azt állítja, hogy megsértették az egyenlőséget a terméke és egy hasonló amerikai termék között, amelyhez nem ökológiai termelésből származó, nem növényi eredetű vitaminokat és vas-glükonátot adtak, de amelyet az Amerikai Egyesült Államokban ökológiai termelésből származóként ismernek el, és mint ilyen, az EU területén az Európai Unió ökológiai termelés jelölésére szolgáló logójával forgalmazható, mivel az Egyesült Államokat olyan harmadik országként ismerik el, ahol egyenértékű termelési és ellenőrzési szabályok vannak érvényben.

[1] Eredeti nyelv: francia.

[2] 2014. november 5-i Herbaria Kräuterparadies ítélet (C-137/13, a továbbiakban: Herbaria I ítélet, EU:C:2014:2335).

3. Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem egyrészt az ökológiai termelésről és az ökológiai termékek jelöléséről, valamint a 834/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2018. május 30-i (EU) 2018/848 európai parlamenti és tanácsi rendelet[3] 16. cikke (1) bekezdésének, 30. cikke (1) bekezdésének, 33. cikke (1) bekezdésének, 45. cikke (1) bekezdésének és 48. cikke (1) bekezdésének, valamint a II. melléklet IV. része 2.2.2. pontja f) alpontjának, illetve másrészt az Európai Unió Alapjogi Chartája[4] 20. cikkének értelmezésére vonatkozik.

4. Ez a kérelem lehetővé teszi a Bíróság számára, hogy tisztázza, milyen módon kell használni az Európai Unió ökológiai termelés jelölésére szolgáló logóját az ökológiai termelésből származó termékek behozatala során. Javaslom, hogy a Bíróság azt a választ adja, hogy az ökológiai termelésről és az ökológiai termékek címkézéséről és a 2092/91/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2007. június 28-i 834/2007/EK tanácsi rendelet[5] és a 2018/848 rendelet alapján importált termékeken szerepelhet ez a logó, amelyhez ugyanabban a mezőben a nyersanyagok eredetére és a megfelelőségi ellenőrzés származási országára vonatkozó kötelező megjelölések is társulnak, anélkül, hogy ez veszélyeztetné a Charta 20. cikkében védett egyenlőség elvét.

II. Jogi háttér

A. A 834/2007 rendelet

5. A 834/2007 rendelet (1) és (33) preambulumbekezdése kimondta:

„(1) [A]z ökológiai termelési módszernek […] kettős társadalmi szerepe van, egyrészt gondoskodik olyan speciális piacról, amely a fogyasztók ökológiai termékek iránti igényét kielégíti, másrészt olyan közjavakat termel, amelyek hozzájárulnak a környezet védelméhez és az állatjólléthez, valamint a vidékfejlesztéshez.

[…]

(33) Az Európai [Unióba] behozott ökológiai termékek esetében engedélyezni kell, hogy azok ökológiaiként kerüljenek forgalomba a[z uniós] piacon, ha a termékeket olyan termelési szabályoknak és ellenőrzési rendszereknek megfelelően állították elő, amelyek összhangban vannak vagy egyenértékűek a[z uniós] jogszabályokban meghatározottakkal. Mindemellett az egyenértékű rendszer alapján behozott termékeket kísérnie kell egy tanúsítványnak, amelyet az érintett harmadik ország illetékes hatósága vagy elismert ellenőrző hatósága vagy szervezete bocsátott ki.”

[3] HL 2018. L 150., 1. o.; helyesbítések: HL 2018. L 260., 25. o.; HL 2018. L 270., 37. o.; HL 2019. L 305., 59. o.; HL 2021. L 7., 53. o.; HL 2021. L 204., 47. o.

[4] A továbbiakban: a Charta.

[5] HL 2007. L 189., 1. o.

6. E rendelet „Feldolgozott élelmiszerek előállításának általános szabályai” című 19. cikke a (2) bekezdésének b) pontjában az alábbiak szerint rendelkezett:

„Az ökológiai feldolgozott élelmiszerek összetételére a következő feltételek alkalmazandók:

[…]

b) kizárólag olyan adalékanyagok, technológiai segédanyagok, ízesítők, víz, só, mikroorganizmus készítmények és enzimek, ásványok, nyomelemek, vitaminok, továbbá aminosavak és más mikrotápanyagok kerülhetnek felhasználásra a speciális élelmezési célokra szánt élelmiszerekben, és csak abban az esetben, ha az ökológiai termelésben való felhasználásukat a 21. cikk szerint engedélyezték;”

7. Az említett rendelet „Ökológiai termelésre utaló kifejezések használata” című 23. cikke az (1) bekezdésében az alábbiakat írta elő:

„E rendelet alkalmazásában egy termék akkor tekintendő ökológiai termelésre utaló kifejezéssel megjelölt terméknek, ha a címkézésen, a reklámanyagokban vagy kereskedelmi okmányokban a termék, az összetevők vagy a takarmány-alapanyagok leírásában olyan kifejezéseket használnak, amelyek a vásárló számára azt sugallják, hogy a termék, az összetevők vagy a takarmány-alapanyagok az e rendeletben megállapított szabályokkal összhangban készültek. Különösen, a mellékletben felsorolt kifejezéseket, a belőlük képzett szavakat vagy rövidítéseket, önmagukban vagy összetételben – például »bio« és »öko« – a[z Unió] egészében és bármely [uniós] nyelven használni lehet olyan termék címkézésére és reklámozására, amely az e rendeletben megfogalmazott vagy e rendeleten alapuló követelményeknek eleget tesz.

Az élő vagy feldolgozatlan mezőgazdasági termékek címkézésén vagy reklámozásában kizárólag akkor használhatók ökológiai termelésre utaló kifejezések, ha az adott termék valamennyi összetevője is az e rendeletben megállapított követelményekkel összhangban készült.”

8. Ugyanezen rendelet „Kötelező jelölések” című 24. cikke a következőképpen szólt:

„(1) A 23. cikk (1) bekezdésében említett kifejezések használata esetén

a) a legutóbbi termelési vagy feldolgozási műveletet végző gazdasági szereplőnél végzett ellenőrzésekben illetékes ellenőrző hatóságnak vagy ellenőrző szervnek a 27. cikk (10) bekezdése szerinti kódszámát is fel kell tüntetni a címkézésén;

b) előre csomagolt élelmiszer esetében a 25. cikk (1) bekezdésében említett közösségi logót is fel kell tüntetni a csomagoláson;

c) a közösségi logó használata esetén a termék összetevőiként szolgáló mezőgazdasági nyersanyagok termesztési vagy tenyésztési helyét is meg kell jelölni a logóval azonos mezőben és adott esetben az alábbi formák egyikében:

– »EU-mezőgazdaság«, amennyiben a nyersanyagot az EU-ban termesztették vagy tenyésztették,

– »nem EU-mezőgazdaság«, amennyiben a nyersanyagot harmadik országban termesztették vagy tenyésztették,

– »EU-/nem EU-mezőgazdaság«, amennyiben a mezőgazdasági nyersanyagok egy részét a[z Unióban], másik részét pedig valamely harmadik országban termesztették vagy tenyésztették.

[…]

A harmadik országokból behozott termékek esetében a 25. cikk (1) bekezdésében említett közösségi logó és az első albekezdésben említett megjelölés használata fakultatív. Amennyiben azonban a 25. cikk (1) bekezdésében említett közösségi logó megjelenik a címkézésen, az első albekezdésben említett megjelölésnek is meg kell jelennie a címkézésen.

(2) Az (1) bekezdésben említett jelöléseket feltűnő helyen kell elhelyezni úgy, hogy könnyen észrevehető, tisztán kiolvasható és letörölhetetlen legyen.

[…]”

9. A 834/2007 rendelet „Az ökológiai termelés jelölésére szolgáló logók” című 25. cikke az alábbiak szerint rendelkezett:

„(1) Az ökológiai termelés jelölésére szolgáló közösségi logó használható az ezen rendeletben meghatározott követelményeknek megfelelő termékek címkézésén, megjelenítésén és reklámjában.

[…]

(2) Az ezen rendeletben meghatározott követelményeknek megfelelő termékek címkézésén, megjelenítésén és reklámjában használhatók nemzeti és magánlogók.

[…]”

10. E rendelet „Megfelelő termékek behozatala” című 32. cikke az (1) bekezdésében kimondta:

„Harmadik országból behozott terméket ökológiaiként akkor lehet forgalomba hozni a[z Unió] piacán, ha:

a) a termék megfelel a II., III. és IV. címben meghatározott rendelkezéseknek, valamint az előállítását befolyásoló, e rendelet alapján elfogadott végrehajtási szabályoknak;

b) a (2) bekezdésnek megfelelően elismert ellenőrző hatóság vagy ellenőrző szerv valamennyi gazdasági szereplőt – az exportőröket is beleértve – ellenőrizte;

c) az érintett gazdasági szereplők bármikor a 29. cikk szerinti, a b) pontban említett ellenőrző hatóság vagy ellenőrző szerv által kiadott olyan dokumentációval tudnak szolgálni az importőrök vagy a nemzeti hatóságok számára, amely lehetővé teszi az utolsó műveletet végrehajtó gazdasági szereplő meghatározását, valamint lehetővé teszi annak ellenőrzését, hogy az említett szereplő megfelel-e az a) és b) pont rendelkezéseinek.”

11. Az említett rendelet „Egyenértékű garanciákat nyújtó termékek behozatala” című 33. cikke a következőképpen szólt:

„(1) Harmadik országból behozott terméket akkor is forgalomba lehet hozni ökológiai címkével ellátva a[z Unió] piacán, ha:

a) a terméket a III. és IV. címben említett termelési szabályokkal egyenértékű termelési szabályoknak megfelelően állították elő;

b) a gazdasági szereplőkre az V. címben említett ellenőrzési intézkedésekkel azonos hatékonyságú ellenőrzési intézkedések vonatkoznak, és ezeket az ellenőrzési intézkedéseket folyamatosan és eredményesen alkalmazzák;

c) a gazdasági szereplők az érintett termék harmadik országbeli előállításának, készítésének és forgalmazásának valamennyi szakaszában alávetették tevékenységüket egy, a (2) bekezdésnek megfelelően elismert ellenőrzési rendszernek, vagy a (3) bekezdésnek megfelelően elismert ellenőrző hatóságnak vagy ellenőrző szervnek;

d) a termék ellenőrzési tanúsítvánnyal rendelkezik, amelyet a harmadik ország (2) bekezdésnek megfelelően elismert illetékes hatósága, ellenőrző hatósága vagy ellenőrző szerve, vagy a (3) bekezdésnek megfelelően elismert ellenőrző hatóság vagy ellenőrző szerv bocsátott ki, és amely igazolja, hogy a termék megfelel az e bekezdésben meghatározott feltételeknek.

[…]

(2) A[z Európai] Bizottság a 37. cikk (2) bekezdésében említett eljárással összhangban elismerheti azokat a harmadik országokat, amelyek termelési rendszerei megfelelnek a II., a III. és a IV. címben megállapított elveknek és termelési szabályoknak, és amelyek ellenőrzési intézkedéseinek hatékonysága azonos az V. címben megállapított ellenőrzési intézkedések hatékonyságával, és jegyzéket állít össze ezen országokról. Az egyenértékűség elbírálásakor figyelembe kell venni a *Codex Alimentarius* CAC/GL 32 iránymutatásait.

[…]”

B. A 889/2008/EK rendelet

12. Az ökológiai termelésről és az ökológiai termékek címkézéséről szóló 834/2007/EK tanácsi rendeletnek az ökológiai termelés, a címkézés és az ellenőrzések tekintetében előírt részletes végrehajtási szabályainak megállapításáról szóló, 2008. szeptember 5-i 889/2008/EK bizottsági rendelet[6] „Egyes termékek és anyagok használata élelmiszerek feldolgozása során” című 27. cikke az (1) bekezdésében az alábbiak szerint rendelkezett:

„A [834/2007] rendelet 19. cikk (2) bekezdésének b) pontja alkalmazásában – a bor kivételével – ökológiai élelmiszer feldolgozásához kizárólag az alábbi anyagok használhatók:

[…]

[6] HL 2008. L 250., 1. o.

f) ásványok [helyesen: ásványi anyagok] (köztük nyomelemek), vitaminok, aminosavak és egyéb mikroelemek használata csak akkor engedélyezett, ha alkalmazásukat jogszabály írja elő abban az élelmiszerben, amelyben felhasználásra kerülnek."

C. Az 1235/2008/EK rendelet

13. A 834/2007/EK tanácsi rendeletben az ökológiai termékek harmadik országból származó behozatalára előírt szabályozás végrehajtására vonatkozó részletes szabályok meghatározásáról szóló, 2008. december 8-i 1235/2008/EK bizottsági rendelet[7] 7. cikkének (1) bekezdése az alábbiakat írta elő:

„A Bizottság a [834/2007] rendelet 33. cikke (2) bekezdésének megfelelően jegyzéket állít össze az elismert harmadik országokról. Az elismert országok jegyzéke e rendelet III. mellékletét képezi […]"

D. A 126/2012/EU végrehajtási rendelet

14. A 889/2008/EK rendeletnek az írásbeli igazolás tekintetében és az 1235/2008/EK rendeletnek az Amerikai Egyesült Államokból származó ökológiai termékek behozatalára vonatkozó szabályozás tekintetében történő módosításáról szóló, 2012. február 14-i 126/2012/EU bizottsági végrehajtási rendelet[8] 2. cikke az Egyesült Államokat felvette az 1235/2008 rendelet III. mellékletében szereplő harmadik országok jegyzékébe.

E. A 2018/848 rendelet

15. A 2018/848 rendelet (1), (3), (6), (9), (15), (17), (73), (77)–(79), (93), (96) és (123) preambulumbekezdése kimondja:

„(1) [A]z ökológiai termelésnek […] kettős társadalmi szerepe van: egyrészt ellátja a fogyasztók ökológiai termékek iránti igénye által megteremtett speciális piacot, másrészt olyan közjavakat termel, amelyek hozzájárulnak a környezet védelméhez és az állatok jólétéhez [helyesen: jóllétéhez], valamint a vidékfejlesztéshez.

[…]

(3) [A]z ökológiai termelésre vonatkozó szakpolitikai célok illeszkednek a [közös agrárpolitikára (KAP)] célkitűzéseihez, biztosítva azt, hogy a mezőgazdasági termelőknek tisztességesen megtérüljön az ökológiai termelési szabályok betartása. Az ökológiai termékek iránti növekvő fogyasztói kereslet pedig lehetővé teszi az említett termékek piacának további fejlődését és bővülését, és ezáltal biztosítja, hogy a mezőgazdasági termelők számára kifizetődőbb legyen az ökológiai termelés.

[…]

7 HL 2008. L 334., 25. o.

8 HL 2012. L 41., 5. o.

(6) Az ökológiai termelésre vonatkozó uniós szakpolitika célkitűzéseinek fényében az említett szakpolitika végrehajtását szolgáló jogi keretnek a tisztességes verseny és az ökológiai termékek belső piaca megfelelő működésének elősegítésére, az ökológiaiként jelölt termékekbe vetett fogyasztói bizalom fenntartására és igazolására, valamint olyan feltételek biztosítására kell törekednie, amelyek mellett a szakpolitika a termelési és piaci fejleményekkel összhangban tud fejlődni.

[…]

(9) Az ökológiai ágazat lendületes fejlődésére tekintettel a [834/2007] rendelet megállapította, hogy felül kell vizsgálni az ökológiai termelésre vonatkozó uniós szabályokat, és ennek során figyelembe kell venni az említett szabályok alkalmazása révén szerzett tapasztalatokat. A Bizottság által elvégzett felülvizsgálat szerint az ökológiai termelés uniós jogi keretét fejleszteni kell annak érdekében, hogy szabályai megfeleljenek a fogyasztók magas elvárásainak, és kellően egyértelműek legyenek azok számára, akiket érintenek. Ezért a [834/2007] rendeletet hatályon kívül kell helyezni, és helyébe egy új rendeletnek kell lépnie.

[…]

(15) A kutatások azt bizonyítják, hogy az ökológiai élelmiszerek piacán alapvetően fontos a fogyasztói bizalom. A nem kellően megbízható szabályok hosszú távon alááshatják a közbizalmat és a piac összeomlásához vezethetnek. Az uniós ökológiai termelés fenntartható fejlődéséhez ezért uniós szinten összehangolt, következetes termelési szabályokra van szükség, amelyeknek meg kell felelniük a gazdasági szereplők és a fogyasztók azon elvárásainak, amelyek az ökológiai termékek minőségével és az e rendeletben megállapított elveknek és szabályoknak való megfelelésével kapcsolatosak.

[…]

(17) E rendeletnek az ökológiai termelés fenntartható fejlődésének és pozitív környezeti hatásainak alapját kell képeznie, és egyúttal garantálnia kell az ökológiai termékek belső piacának hatékony működését és a tisztességes versenyt, segítve ezáltal a mezőgazdasági termelőket a tisztességes jövedelem elérésében, biztosítva a fogyasztók bizalmát, védve a fogyasztók érdekeit, valamint előmozdítva a rövid ellátási láncokat és a helyi termelést. Ezeket a célokat az ökológiai termelésre vonatkozó általános és konkrét elveknek, valamint általános és részletes termelési szabályoknak megfelelően kell megvalósítani.

[…]

(73) A mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek jelölésére alkalmazni kell az [1169/2011/EU[9]] rendeletben foglalt általános szabályokat, különösen a fogyasztók félrevezetésére és megtévesztésére alkalmas jelölés kizárását szolgáló rendelkezéseket. E rendeletnek továbbá külön rendelkezéseket kell tartalmaznia az ökológiai és az átállási termékek jelölésére vonatkozóan. E rendelkezéseknek egyrészt a gazdasági szereplők azon érdekét kell

[9] A fogyasztók élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásáról, az 1924/2006/EK és az 1925/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról és a 87/250/EGK bizottsági irányelv, a 90/496/EGK tanácsi irányelv, az 1999/10/EK bizottsági irányelv, a 2000/13/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv, a 2002/67/EK és a 2008/5/EK bizottsági irányelv és a 608/2004/EK bizottsági rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2011. október 25-i európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2011. L 304., 18. o.; helyesbítések: HL 2014. L 331., 40. o.; HL 2015. L 50., 48. o.; HL 2016. L 266., 7. o.; HL 2023. L 142., 41. o.).

szolgálniuk, hogy termékeik megfelelően azonosíthatóak legyenek a piacon és egyenlő versenyfeltételeket élvezzenek, másrészt a fogyasztóknak a megalapozott döntésekhez fűződő érdekét is védeniük kell.

[…]

(77) Annak érdekében, hogy a fogyasztók az uniós piac egészén egyértelmű tájékoztatást kapjanak, az Európai Unió ökológiai termelés jelölésére szolgáló logójának használatát valamennyi, az Unióban előállított, előrecsomagolt ökológiai élelmiszer esetében kötelezővé kell tenni. Továbbá az Unióban előállított, nem előrecsomagolt ökológiai termékek és a harmadik országokból importált ökológiai termékek esetében, valamint tájékoztatás és szemléletformálás céljára lehetővé kell tenni az említett logó önkéntes használatát. Meg kell határozni az Európai Unió ökológiai termelés jelölésére szolgáló logójának mintáját.

(78) Annak érdekében azonban, hogy a fogyasztókat ne lehessen megtéveszteni egy termék egészének ökológiai jellegét illetően, célszerű az említett logó használatát az olyan termékekre korlátozni, amelyek kizárólag vagy csaknem kizárólag ökológiai összetevőket tartalmaznak. Ezért a logó használata nem megengedett átállási termékek, illetve olyan feldolgozott termékek jelölésére, amelyek mezőgazdasági eredetű összetevőinek tömegszázalékban kifejezve kevesebb mint 95%-a ökológiai.

(79) Egy termék uniós vagy nem uniós eredete tekintetében a fogyasztók bármely lehetséges félrevezetésének elkerülése érdekében az Európai Unió ökológiai termelés jelölésére szolgáló logójának használata esetén a fogyasztókat tájékoztatni kell a termék összetételében szereplő mezőgazdasági nyersanyagok előállításának helyszínéről. […]

[…]

(93) Az ökológiai termékeknek az Unióba történő behozatala tekintetében a [834/2007] rendelettel bevezetett szabályokkal kapcsolatos tapasztalatok azt mutatják, hogy az említett szabályok felülvizsgálatra szorulnak, egyrészt azon fogyasztói elvárásnak való megfelelés érdekében, hogy a harmadik országokból behozott ökológiai termékek az uniós normáknak megfelelő szintű normáknak feleljenek meg, másrészt az uniós ökológiai termékeknek a nemzetközi piacra való bejutása megkönnyítése érdekében. […]

[…]

(96) A [834/2007] rendelet értelmében az egyenértékűség szempontjából elismert harmadik országok számára e rendelet értelmében korlátozott ideig továbbra is biztosítani kell ezt az elismerést mindaddig, amíg a rendszer zökkenőmentesen át nem áll egy nemzetközi megállapodás révén történő elismerésre, feltéve, hogy a harmadik országok továbbra is biztosítják, hogy az ökológiai termelési és ellenőrzési szabályaik egyenértékűek a hatályos uniós szabályokkal, és eleget tesznek az összes olyan követelménynek, amely az elismerésük Bizottság általi felügyeletéhez kapcsolódik. E felügyeletnek elsődlegesen az említett elismert harmadik országok által a Bizottsághoz eljuttatott éves jelentéseken kell alapulnia.

[…]

(123) Mivel e rendelet céljait, nevezetesen a tisztességes verseny, az ökológiai termékek belső piacának megfelelő működése, valamint az ökológiai termékekbe és az Európai Unió ökológiai termelés jelölésére szolgáló logójába vetett fogyasztói bizalom megőrzése, a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, az Unió szintjén azonban – lévén hogy szükséges az ökológiai termelési szabályok összehangolása – jobban megvalósíthatók, az Unió intézkedéseket hozhat az [EUSZ 5. cikkben] foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően. Az említett cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ez a rendelet nem lépi túl az e célok eléréséhez szükséges mértéket."

16. A 2018/848 rendelet „A feldolgozott élelmiszerekre vonatkozó előállítási szabályok" című 16. cikke az (1) bekezdésében az alábbiak szerint rendelkezik:

„A feldolgozott élelmiszert előállító gazdasági szereplőknek eleget kell tenniük különösen a II. melléklet IV. részében és az e cikk (3) bekezdésében említett végrehajtási jogi aktusokban meghatározott részletes előállítási szabályoknak."

17. E rendelet „Ökológiai termelésre utaló kifejezések használata" című 30. cikke szerint:

„(1) E rendelet alkalmazásában egy termék akkor tekintendő ökológiai termelésre utaló kifejezéssel megjelöltnek, ha jelölésén, reklámanyagaiban vagy kereskedelmi okmányaiban a terméket, annak az előállításához használt összetevőit vagy takarmány-alapanyagait olyan kifejezésekkel írják le, amelyek a vásárló számára azt sugallják, hogy a terméket, az összetevőket vagy a takarmány-alapanyagokat e rendelettel összhangban állították elő. A 2. cikk (1) bekezdésében említett, e rendeletnek megfelelő termékek jelölésére és reklámozására az Unió egészében különösen a IV. mellékletben felsorolt kifejezések, valamint az azokból képzett szavak és rövidítések – például a „bio" és az „öko" – használhatók önmagukban vagy összetételben, a mellékletben felsorolt bármely nyelven.

[…]

(5) Az (1) bekezdésben említett kifejezések feldolgozott élelmiszerek tekintetében az alábbi esetekben használhatók:

a) a kereskedelmi megnevezésben és az összetevők felsorolásában – amennyiben ez a felsorolás az uniós jogszabályok értelmében kötelező […]

   […]

b) kizárólag az összetevők felsorolásában […]

   […]

c) a kereskedelmi megnevezésben és az összetevők felsorolásában […]

[…]"

18. Az említett rendelet „Kötelező megjelölések” című 32. cikke az (1) bekezdésében az alábbiak szerint rendelkezik:

„Ha egy termék a 30. cikk (1) bekezdésében említett kifejezésekkel van megjelölve, ideértve a 30. cikk (3) bekezdésének megfelelően átállási termékként jelölt termékeket is:

[…]

b) előrecsomagolt élelmiszerek esetében az Európai Unió ökológiai termelés jelölésére szolgáló, 33. cikkben említett logóját is fel kell tüntetni a csomagoláson, kivéve a 30. cikk (3) bekezdésében, valamint a 30. cikk (5) bekezdésének b) és c) pontjában említett eseteket.”

19. A 2018/848 rendelet „Az Európai Unió ökológiai termelés jelölésére szolgáló logója” című 33. cikke szerint:

„(1) Az e rendeletnek megfelelő termékek jelölésén, megjelenítésében és reklámozásában használható az Európai Unió ökológiai termelés jelölésére szolgáló logója.

Az Európai Unió ökológiai termelés jelölésére szolgáló logója felhasználható továbbá a magának a logónak a létezésével és reklámozásával kapcsolatos tájékoztatási és szemléletformálási célra, feltéve, hogy a logó ilyen használata valószínűsíthetően nem vezeti félre a fogyasztókat egyes termékek ökológiai termelését illetően, továbbá feltéve, hogy a logó az V. mellékletben meghatározott szabályoknak megfelelően szerepel. […]

[…]

(3) Az Európai Unió ökológiai termelés jelölésére szolgáló logójának használata a harmadik országokból behozott termékek esetében tetszőleges. Amennyiben az említett logó szerepel az ilyen termékek jelölésén, azon a 32. cikk (2) bekezdésében említett megjelölést is fel kell tüntetni.

[…]

(5) Az e rendeletnek megfelelő termékek jelölésén, megjelenítésében és reklámozásában használhatók nemzeti logók és magánlogók is.

[…]”

20. E rendelet „Az integritást érintő meg nem felelés esetén hozandó intézkedésekre vonatkozó kiegészítő szabályok” című 42. cikke a következőképpen szól:

„(1) Amennyiben az előállítás, az elkészítés és a forgalmazás bármely szakaszában az ökológiai vagy átállási termékek integritását érintő meg nem felelésre kerül sor, például a nem engedélyezett termékek és anyagok felhasználása vagy a nem engedélyezett technológiák alkalmazása, vagy a nem ökológiai termékekkel való keveredés eredményeképpen, az illetékes hatóságoknak és adott esetben az ellenőrző hatóságoknak vagy ellenőrző szervezeteknek […] azt is biztosítaniuk kell, hogy a teljes érintett tétel vagy gyártási sorozat jelölésén és reklámozásában ne szerepeljen ökológiai termelésre való utalás.

[…]”

21. Az említett rendelet „Ökológiai termékek exportja” című 44. cikke az (1) bekezdésében az alábbiak szerint rendelkezik:

„Az Unióból akkor exportálhatók termékek ökológiai termékként és azok akkor viselhetik az Európai Unió ökológiai termelés jelölésére szolgáló logóját, amennyiben megfelelnek az e rendeletben foglalt ökológiai termelési szabályoknak.”

22. A 2018/848 rendelet „Ökológiai és átállási termékek importja” című 45. cikke az (1) bekezdésében az alábbiakat írja elő:

„Harmadik országból az Unióba akkor importálható egy termék ökológiai termékként vagy átállási termékként való forgalomba hozatal céljára, amennyiben teljesül a következő három feltétel:

a) a termék a 2. cikk (1) bekezdésében említettek szerinti termék;

b) a következők egyike alkalmazandó:

   i. a termék megfelel e rendelet II., III. és IV. fejezetének, továbbá valamennyi érintett gazdasági szereplő és a 36. cikkben említett valamennyi gazdálkodói csoport – az érintett harmadik országbeli exportőröket is beleértve – a 46. cikknek megfelelően elismert ellenőrző hatóságok vagy ellenőrző szervezetek ellenőrzése alatt áll, és az említett hatóságok vagy szervezetek tanúsítványt bocsátottak ki az összes ilyen gazdasági szereplő, gazdálkodói csoport és exportőr számára, igazolva, hogy azok megfelelnek ennek a rendeletnek;

   ii. amennyiben a termék a 47. cikknek megfelelően elismert harmadik országból származik, az említett termék megfelel a vonatkozó kereskedelmi megállapodásban meghatározott feltételeknek; vagy

   iii. amennyiben a termék a 48. cikknek megfelelően elismert harmadik országból származik, az említett termék megfelel az adott harmadik ország uniós szabályokkal egyenértékű termelési és ellenőrzési szabályainak, és azt olyan, az említett megfelelést tanúsító ellenőrzési tanúsítvány kíséretében hozzák be az Unió területére, amelyet az említett harmadik ország illetékes hatóságai, ellenőrző hatóságai vagy ellenőrző szervezetei állítottak ki; és

c) a harmadik országbeli gazdasági szereplők mindenkor az uniós és az említett harmadik országbeli importőrök és nemzeti hatóságok rendelkezésére tudják bocsátani azokat az információkat, amelyek lehetővé teszik azon gazdasági szereplők azonosítását, akik a szállítóik, valamint e szállítók ellenőrző hatóságainak vagy ellenőrző szervezeteinek az azonosítását annak céljából, hogy biztosítható legyen az érintett ökológiai vagy átállási termék nyomonkövethetősége. Ezeket az információkat az importőrök ellenőrző hatóságaival vagy ellenőrző szervezeteivel is közölni kell.”

23. A rendelet „A [834/2007] rendelet szerinti egyenértékűség” című 48. cikke az (1) bekezdésében kimondja:

„A 45. cikk (1) bekezdése b) pontjának iii. alpontjában említett elismert harmadik ország egy olyan harmadik ország, amelyet a [834/2007] rendelet 33. cikkének (2) bekezdése értelmében az

egyenértékűség szempontjából elismertek, beleértve az e rendelet 58. cikkében említett átmeneti intézkedés alapján elismert országokat is.

Az említett elismerés hatálya 2025. december 31-én jár le.”

24. Az említett rendelet 56. cikkének első és második bekezdése szerint:

„A [834/2007] rendelet hatályát veszti.

Ugyanakkor az e rendelet 58. cikkében meghatározottak szerint a [834/2007] rendeletet továbbra is alkalmazni kell a harmadik országok által benyújtott, függőben lévő kérelmek elbírálása tekintetében.”

25. A 2018/848 rendelet 58. cikkének (1) bekezdése kimondja:

„A Bizottság elvégzi a [834/2007] rendelet 33. cikkének (2) bekezdése értelmében harmadik országok által benyújtott, 2018. június 17-én még függőben lévő kérelmek elbírálását. E kérelmek elbírálására az említett rendelet előírásai vonatkoznak.”

26. Az említett rendelet II. melléklete IV. része 2.2.2. pontjának f) alpontja a feldolgozott élelmiszerek előállítására alkalmazandó részletes követelmények tekintetében előírja:

„Az élelmiszerek feldolgozása során a következő termékek és anyagok használhatók fel:

[…]

f) ásványi anyagok (köztük nyomelemek), vitaminok, aminosavak és mikrotápanyagok, feltéve, hogy:

   i. normál fogyasztásra szánt élelmiszerben való felhasználásuk »jogilag közvetlenül elő van írva« abban az értelemben, hogy azt az uniós jog vagy az uniós joggal összeegyeztethető nemzeti jog rendelkezései közvetlenül előírják, és ennek következményeként az élelmiszer egyáltalán nem hozható forgalomba normál fogyasztás céljára, ha nem tartalmazza az említett ásványi anyagokat, vitaminokat, aminosavakat vagy mikrotápanyagokat; vagy

   ii. olyan élelmiszer esetében, amely az egészséggel vagy a táplálkozással, illetve valamely fogyasztói csoport egyedi szükségleteivel kapcsolatos sajátos jellemzői vagy hatása miatt kerül forgalomba hozatalra:

      – a [609/2013/EU[10]] rendelet 1. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontjában említett termékekben való felhasználásukat az említett rendelet és az annak 11. cikke (1) bekezdése alapján elfogadott jogi aktusok engedélyezik, vagy

      – a [2006/125/EK[11]] rendelet [helyesen: irányelv] által szabályozott termékekben való felhasználásukat az említett irányelv engedélyezi.”

[10] A csecsemők és kisgyermekek számára készült, a speciális gyógyászati célra szánt, valamint a testtömeg-szabályozás céljára szolgáló, teljes napi étrendet helyettesítő élelmiszerekről, továbbá a 92/52/EGK tanácsi irányelv, a 96/8/EK, az 1999/21/EK, a 2006/125/EK és a 2006/141/EK bizottsági irányelv, a 2009/39/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv és a 41/2009/EK és a 953/2009/EK bizottsági rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. június 12-i európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2013. L 181., 35. o.).

[11] A csecsemők és a kisgyermekek számára készült feldolgozott gabonaalapú élelmiszerekről és bébiételekről szóló, 2006. december 5-i bizottsági irányelv (HL 2006. L 339., 16. o.).

F. Az (EU) 2020/1693 rendelet

27. Az ökológiai termelésről és az ökológiai termékek jelöléséről szóló (EU) 2018/848 rendeletnek az alkalmazása kezdőnapja és a rendeletben említett bizonyos egyéb időpontok tekintetében történő módosításáról szóló, 2020. november 11-i (EU) 2020/1693 európai parlamenti és tanácsi rendelet [12] (7) preambulumbekezdése megállapítja:

„A COVID19-világjárvány és a következtében kialakult közegészségügyi válság példátlan kihívást jelent a harmadik országok és azok gazdasági szereplői számára […]. Ezért a [834/2007] rendelet 33. cikkének (2) bekezdése alapján egyenértékűnek elismert harmadik országok tekintetében is indokolt egy évvel, 2026. december 31-ig meghosszabbítani az elismerés érvényességét, hogy az ilyen harmadik országoknak elegendő idejük legyen jogállásuk megváltoztatására akár úgy, hogy kereskedelmi megállapodást kötnek az Unióval, akár úgy, hogy biztosítják gazdasági szereplőik hiánytalan megfelelését a[2018/848] rendeletnek, így elkerülve a szükségtelen kereskedelmi akadályok létrejöttét az ökológiai termékek piacán.”

28. E rendelet 1. cikkének 2. pontja a következőket írja elő:

„A [2018/848] rendelet a következőképpen módosul:

2. A 48. cikk (1) bekezdésének második albekezdésében a »2025. december 31-én« dátum helyébe »2026. december 31-én« lép.”

G. A 2021/1342/EU felhatalmazáson alapuló rendelet

29. Az (EU) 2018/848 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek az ökológiai termékek behozatalával kapcsolatos, a 834/2007/EK tanácsi rendelet 33. cikkének (2) és (3) bekezdése szerinti elismerés felügyelete érdekében a harmadik országok, ellenőrző hatóságok és ellenőrző szervek által megosztandó információkra vonatkozó szabályokkal, valamint az e felügyelet gyakorlása során hozandó intézkedésekkel való kiegészítéséről szóló, 2021. május 27-i (EU) 2021/1342 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet [13] (3) preambulumbekezdése megállapítja:

„[Az (1) és (2) preambulumbekezdésben meghatározott átmeneti időszakok] végéig az uniós piacon forgalomba hozandó, az Unióba az említett behozatali rendszerek keretében behozott ökológiai termékeket a [834/2007] rendeletben előírtakkal egyenértékű termelési szabályokkal és ellenőrzési rendelkezésekkel összhangban, valamint a [889/2008] és az [1235/2008] bizottsági rendeletben megállapított kapcsolódó végrehajtási szabályoknak megfelelően kell előállítani.”

30. E felhatalmazáson alapuló rendelet 1. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) [A 2018/848] rendelet 48. cikkének (1) bekezdésében említett és a 48. cikkének (3) bekezdése alapján elfogadandó végrehajtási rendelettel létrehozott jegyzékben szereplő minden harmadik ország […] által az említett rendelet 48. cikke (2) bekezdésének megfelelően minden év március 31-ig a Bizottsághoz benyújtandó jelentés a következőket tartalmazza:

[…]

[12] HL 2020. L 381., 1. o.

[13] HL 2021. L 292., 20. o.

d) a harmadik országban alkalmazott, a [834/2007] rendelet III. és IV. címében említettekkel egyenértékűnek értékelt termelési szabályokkal kapcsolatos esetleges fejlemények;

e) a harmadik országban alkalmazott, a [834/2007] rendelet V. címében említettekkel a hatékonyság szempontjából egyenértékűnek értékelt ellenőrzési intézkedésekkel kapcsolatos esetleges fejlemények, valamint annak megerősítése, hogy ezeket az ellenőrzési intézkedéseket folyamatosan és hatékonyan alkalmazták;

[…]

(6) Amennyiben egy tagállam szabálytalanság vagy jogsértés megalapozott gyanújáról értesíti a Bizottságot egy importált ökológiai terméknek a [834/2007] rendeletben meghatározott követelményeknek, valamint az elvégzett értékelés alapján egyenértékűnek elfogadott termelési szabályoknak és ellenőrzési intézkedéseknek való megfelelését illetően, a Bizottság tájékoztatja erről a harmadik ország illetékes hatóságát. Az illetékes hatóság kivizsgálja a feltételezett szabálytalanság vagy jogsértés eredetét, és a Bizottság értesítésétől számított 30 naptári napon belül tájékoztatja a Bizottságot és az érintett tagállamot a vizsgálat eredményéről és a meghozott intézkedésekről.”

III. Az alapügy tényállása és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

31. A Herbaria a „Blutquick” nevű terméket állítja elő, amely ökológiai termelésből származó gyümölcslevek és gyógynövénykivonatok keveréke. Az étrend-kiegészítőként forgalmazott italhoz nem növényi eredetű vitaminokat és vas-glükonátot adnak. A csomagoláson megtalálható az Európai Unió ökológiai termelés jelölésére szolgáló logója, a nemzeti ökocímke és az „ellenőrzött ökológiai termelésből” származó összetevők eredetére való utalás.

32. A Bayerische Landesanstalt für Landwirtschaft (bajor regionális mezőgazdasági hivatal, Németország) a 2012. január 18-i határozatával többek között arra kötelezte a Herbariát, hogy 2012. december 1-jéig távolítsa el a 834/2007 rendelet 23. cikke alapján védett, a „Blutquick” címkézésében, reklámjában és forgalmazásában szereplő ökológiai termelésre utaló jelölést, mivel e rendelet rendelkezései és a 889/2008 rendelet 27. cikke (1) bekezdésének f) pontjában foglalt rendelkezések szerint az „ökológiai” jelöléssel ellátott, feldolgozott termékekben vitaminok és ásványi anyagok használata csak akkor megengedett, ha alkalmazásukat jogszabály írja el. A bajor regionális mezőgazdasági hivatal szerint a „Blutquick” esetében nem ez a helyzet.

33. A Herbaria e határozat ellen keresetet nyújtott be a Verwaltungsgericht Münchenhez (müncheni közigazgatási bíróság, Németország), amely az e 27. cikk (1) bekezdése f) pontjának értelmezésére vonatkozó kérdéseket terjesztett előzetes döntéshozatalra a Bíróság elé.

34. Miután a Verwaltungsgericht München (müncheni közigazgatási bíróság) a Herbaria I ítéletben választ kapott ezekre a kérdésekre, elutasította a Herbaria keresetét.

35. Az e határozat elleni fellebbezést a 2021. július 29-i ítélet elutasította, amely ellen a Herbaria felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a Bundesverwaltungsgerichthez (szövetségi közigazgatási bíróság, Németország), a kérdést előterjesztő bírósághoz. Ez utóbbi úgy véli, hogy a 834/2007 rendelet *ratione temporis* már nem alkalmazható, mivel helyébe a 2018/848 rendelet lépett.

36. A Herbaria már nem vitatja, hogy a 2018/848 rendelet a vitaminok és a vas-glükonát hozzáadása miatt tiltja a „Blutquick” forgalomba hozatalakor az ökológiai termelésre való hivatkozást. A Herbaria e rendeletre vonatkozó értelmezése szerint azonban ugyanez a tilalom nem vonatkozik az Egyesült Államokból importált, azonos jellemzőkkel rendelkező termékre.

37. A Herbaria szerint ugyanis az Európai Unió és az Egyesült Államok között létrejött egyenértékűségi megállapodás értelmében az Egyesült Államokból származó, a „Blutquick”-kel versengő termékek az Unióban forgalmazhatók ökológiai termékként, az Európai Unió ökológiai termelés jelölésére szolgáló logójával ellátva, azzal az egyetlen feltétellel, hogy megfelelnek az Egyesült Államokban hatályos ökológiai termelési szabályoknak, tehát akkor is, ha nem felelnek meg az uniós jog által előírt valamennyi ökológiai termelési szabálynak. Ez a Charta 20. cikkét sértő egyenlőtlen bánásmódot jelent.

38. Bajorország szövetségi tartomány úgy véli, hogy a 2018/848 rendeletnek a Herbaria által követett értelmezése téves, és hogy az Egyesült Államokból származó termék valójában csak akkor viselheti az Európai Unió ökológiai termelés jelölésére szolgáló logóját, ha megfelel az e rendeletben meghatározott termelési szabályoknak. Nincs tehát különbség a bánásmódban.

39. A kérdést előterjesztő bíróságnak először is kétségei vannak azzal kapcsolatban, hogy az alapügy körülményei között az Egyesült Államokból importált termék viselheti-e az Európai Unió ökológiai termelés jelölésére szolgáló logóját, noha nem felel meg minden tekintetben a 2018/848 rendeletben előírt követelményeknek.

40. Másodszor, ha ez valóban így lenne, a bíróság azt a kérdést teszi fel, hogy ez nem jelent-e a Charta 20. cikke által tiltott egyenlőtlen bánásmódot, és ha igen, akkor ez az egyenlőtlen bánásmód vajon igazolható-e a szóban forgó termékek egyenértékűségének elismerésével vagy kereskedelmi könnyítéssel.

41. Végül a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy hasonló módon kérdés merül fel a 2018/848 rendelet 30. cikkének (1) bekezdése szerinti ökológiai termelésre való hivatkozással kapcsolatban, amelynek használatát szintén megtiltották a Herbariának.

42. A kérdést előterjesztő bíróság szerint ugyanis amennyiben két vállalkozás ugyanazt a feldolgozott élelmiszert állítja elő, amely megfelel a 2018/848 rendelet 48. cikke (1) bekezdésének megfelelően elismert harmadik ország egyenértékű termelési és ellenőrzési követelményeinek, de egyes összetevők hozzáadása miatt nem felel meg az e rendelet II. melléklete IV. része 2.2.2. pontja f) alpontjával összefüggésben értelmezett 16. cikkének (1) bekezdésében foglalt követelményeknek, és e két vállalkozás az érintett termékeket az Unióban az ökológiai termelésre utaló megjelöléssel kívánja forgalomba hozni, akkor – ha a helyzeteket főszabály szerint összehasonlíthatónak tekintjük – e tekintetben a Charta 20. cikke értelmében vett egyenlőtlen bánásmód áll fenn. Míg az Unióban termelő vállalkozás a 2018/848 rendelet 30. cikke (1) bekezdésének második mondata alapján nem jelölheti termékét az ökológiai termelésre utaló megjelöléssel az Unióban történő forgalmazás esetén, addig az e rendelet 48. cikke szerint elismert harmadik országban letelepedett vállalkozás elláthatja a termékét az erre utaló megjelöléssel. Ez abból következik, hogy a 2018/848 rendelet 45. cikke (1) bekezdése b) pontjának iii. alpontja szerint az e rendelet hatálya alá tartozó termék harmadik országból az Unióba akkor importálható ökológiai termékként való forgalomba hozatal céljára, ha – egyéb feltételek mellett – ezen rendelet 48. cikke szerint elismert harmadik országból származik, és megfelel az adott harmadik ország egyenértékű termelési és ellenőrzési szabályainak, ami a „Blutquick”-kel

egyenértékű termék esetében is így van, amelyet az Egyesült Államokban „organic [bio]” elnevezéssel lehet forgalmazni, noha tápértéket növelő vitaminokat és ásványi anyagokat adtak hozzá.

43. E körülmények között a Bundesverwaltungsgericht (szövetségi közigazgatási bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Úgy kell-e értelmezni az (EU) 2018/848 rendelet 33. cikkének (1) bekezdését, hogy az Európai Unió ökológiai termelés jelölésére szolgáló logója használható olyan feldolgozott élelmiszerre, amelyet [e] rendelet 45. cikkének (1) bekezdésében meghatározott feltételek mellett, forgalomba hozatal céljából ökológiai termékként importálnak az Unióba, amely azonban – mivel a növényi termékek mellett nem növényi eredetű ásványi anyagokat és vitaminokat is tartalmaz – nem felel meg az [említett] rendelet II. melléklete IV. része 2.2.2. pontjának f) alpontjával összefüggésben értelmezett 16. cikkének (1) bekezdésében foglalt követelményeknek?

2) Az első kérdésre adott igenlő válasz esetén következik-e az Európai Unió Alapjogi Chartájának 20. cikkéből, hogy az Európai Unió ökológiai termelés jelölésére szolgáló logója használható valamely feldolgozott élelmiszerre, ha az az Európai Unióból származik, és megfelel [a 2018/848] rendelet 48. cikkének (1) bekezdése szerint elismert harmadik ország uniós szabályokkal egyenértékű termelési és ellenőrzési szabályainak, de nem felel meg az [e] rendelet II. melléklete IV. része 2.2.2. pontjának f) alpontjával összefüggésben értelmezett 16. cikkének (1) bekezdésében foglalt követelményeknek?

3) Következik-e az Európai Unió Alapjogi Chartájának 20. cikkéből, hogy az ilyen, Európai Unióból származó feldolgozott élelmiszer [a 2018/848] rendelet 30. cikkének (1) bekezdése alapján megjelölhető az ökológiai termelésre utalással anélkül, hogy használnák az Európai Unió ökológiai termelés jelölésére szolgáló logóját?”

44. A Herbaria, Bajorország szövetségi tartomány és a Bizottság írásbeli észrevételeket nyújtott be. Az Európai Unió Tanácsával és az Európai Parlamenttel együtt részt vettek a 2024. március 18-án tartott tárgyaláson, amelynek során a Bíróság által feltett szóbeli választ igénylő kérdésekre válaszoltak.

IV. Elemzés

45. Mielőtt válaszolnék a kérdést előterjesztő bíróság által feltett kérdésekre, szeretnék rámutatni arra, hogy a Herbaria nem vitatja, hogy a „Blutquick” az uniós jogszabályok értelmében nem viselheti az Európai Unió ökológiai termelés jelölésére szolgáló logóját.

46. A Herbaria I ítéletben a Bíróság ugyanis kimondta, hogy „a 889/2008 rendelet 27. cikke (1) bekezdésének f) pontját úgy kell értelmezni, hogy az e rendelkezésben említett anyag felhasználását csak azzal a feltétellel írja elő jogszabály, ha valamely uniós jogi szabály vagy azzal összeegyeztethető nemzeti jogi szabály közvetlenül előírja az említett anyag valamely élelmiszerhez való hozzáadását annak érdekében, hogy ez utóbbi általánosan forgalmazható legyen”. Hozzátette, hogy „[a]z ilyen anyag felhasználását e rendelkezés értelmében nem írja elő jogszabály, ha az élelmiszert étrend-kiegészítőként, tápanyag-összetételre vagy egészségre vonatkozó állításokkal ellátva, vagy különleges táplálkozási célú élelmiszerként forgalmazzák,

még akkor sem, ha ez azt jelenti, hogy az anyagok élelmiszerekben való felhasználására vonatkozó", bizonyos uniós jogszabályokban| „foglalt rendelkezések tiszteletben tartása érdekében ezen élelmiszernek tartalmaznia kell a szóban forgó anyag meghatározott mennyiségét". [14]

47. Bár a 834/2007 rendelet alapján hozták meg, a Herbaria I ítélet a 2018/848 rendelet elfogadása után is releváns marad, mivel ezen rendelet 16. cikkének (1) bekezdése és a II. mellékletének IV. része 2.2.2. pontja f) alpontjának i. pontja tiltja az ásványi anyagok, vitaminok, aminosavak és mikrotápanyagok hozzáadását, kivéve, ha az uniós jog vagy az uniós joggal összeegyeztethető nemzeti jog rendelkezései jogilag közvetlenül előírják az élelmiszerekben való felhasználásukat. Így a Herbaria e rendelet alapján sem tudja elhelyezni az Európai Unió ökológiai termelés jelölésére szolgáló logóját a „Blutquick"-en, amely nem ökológiai termelésből származó, nem növényi eredetű vitaminokat és vas-glükonátot tartalmaz.

48. A Herbaria I ítéletet megelőző eljárás során a Herbaria már írásbeli észrevételeiben felvetette a „Blutquick" és egy olyan, az Egyesült Államokból származó versengő termék közötti egyenlőség megsértésének kockázatát, amely véleménye szerint használhatja az Európai Unió ökológiai termelés jelölésére szolgáló logóját. Sharpston főtanácsnok indítványában úgy vélte, hogy a Bíróságnak nem kell válaszolnia erre a kérdésre, mivel a kérdést előterjesztő bíróság nem vetett fel ilyen kérdést. [15] A Bíróság ugyanezt az érvelést követte, és nem válaszolt erre a kérdésre, amelyet nem vetett fel a kérdést előterjesztő bíróság. [16]

49. Annak érdekében, hogy jogot szerezzen Európai Unió ökológiai termelés jelölésére szolgáló logójának használatára, úgy, hogy közben nem felel meg az ökológiai termelésre vonatkozó uniós jogszabályoknak, a Herbaria a kérdést előterjesztő bíróság előtt ismét azzal érvelt, hogy a „Blutquick" és a 2018/848 rendelet 48. cikkének megfelelően – a 834/2007 rendelet 33. cikkének (2) bekezdése szerinti egyenértékűség tekintetében – elismert harmadik országból (az Egyesült Államokból) importált, az Európai Unió ökológiai termelés jelölésére szolgáló logójának használatára jogosult termék között egyenlőtlen bánásmód áll fenn.

50. Más szóval a Herbaria arra a meggyőződésre alapozza érvelését, hogy ez a logó használható a fenti amerikai termékre, és hogy a „Blutquick" egyenlőtlen bánásmódban részesül, mivel azt nem lehet ilyen logóval ellátni, annak ellenére, hogy megfelel az ökológiai termelésre vonatkozó amerikai előírásoknak.

A. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésről

51. Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kérdezi a Bíróságtól, hogy az Európai Unió ökológiai termelés jelölésére szolgáló logója elhelyezhető-e egy olyan terméken, amelyet a 2018/848 rendelet 45. cikkének (1) bekezdésében meghatározott eljárásnak megfelelően importáltak, de amely nem felel meg az említett rendelet II. melléklete IV. része 2.2.2. pontja f) alpontjának i. pontjával összefüggésben értelmezett 16. cikkének (1) bekezdésében foglalt követelményeknek.

[14] Lásd: Herbaria I ítélet (51. pont).

[15] Lásd: Sharpston főtanácsnok Herbaria Kräuterparadies ügyre vonatkozó indítványa (C-137/13, EU:C:2014:318, 57–66. pont).

[16] Lásd: Herbaria I ítélet (49. és 50. pont).

52. E kérdés megválaszolásához egyrészt meg kell határozni, hogy milyen behozatali rendszer alkalmazandó, másrészt pedig, hogy melyik rendelet alkalmazandó az ilyen típusú importált termékre.

53. Ami először is az alkalmazandó behozatali rendszert illeti, a 2018/848 rendelet 45. cikkének (1) bekezdése – amellyel kapcsolatban a bíróság kérdést tesz fel – három behozatali rendszert ír elő, amelyeket az említett cikk (1) bekezdésének b) pontja részletez. Az első olyan termékekre vonatkozik, amelyek megfelelnek az említett rendeletnek az ökológiai termelés céljaira és elveire, a termelési szabályokra és a címkézésre (termékmegfelelőség) vonatkozó fejezeteinek.[17] A második olyan harmadik országokból származó termékekre vonatkozik, amelyekkel kapcsolatban az Unió egy kereskedelmi megállapodás keretében elismerte, hogy termelési rendszerük ugyanazoknak a céloknak és elveknek felel meg mint az Unióé, azáltal, hogy olyan szabályokat alkalmaz, amelyek olyan szintű megfelelőséget biztosítanak, mint az Unió szabályai (kereskedelmi megállapodás szerinti egyenértékűség).[18] A harmadik olyan termékekre vonatkozik, amelyek megfelelnek a Bizottság által az említett rendelet 48. cikkének megfelelően egyoldalúan elismert harmadik ország egyenértékű termelési és ellenőrzési szabályainak.[19] Ez utóbbi megfelel a 834/2007 rendelet 33. cikkének (2) bekezdése által bevezetett rendszernek (egyoldalú egyenértékűség a 834/2007 rendelet alapján).

54. A Herbaria azzal érvel, hogy az amerikai termékek behozatalát kereskedelmi megállapodás szabályozza, és ezért a 2018/848 rendelet 45. cikke (1) bekezdése b) pontja ii. alpontjának a hatálya alá tartozik.

55. Igaz ugyan, hogy a United States Department of Agriculture (az Egyesült Államok mezőgazdasági minisztériuma) és a Bizottság között történt egy levélváltás a 126/2012 végrehajtási rendeletnek az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* 2012. február 15-én történő közzététele kapcsán, amely rendelet módosította az 1235/2008 bizottsági rendeletet annak érdekében, hogy az Egyesült Államokat felvegye az e rendelet III. mellékletében szereplő jegyzékbe, mint olyan harmadik országot, amelynek termelési rendszere megfelel a 834/2007 rendelet II., III. és IV. címében megállapítottakkal egyenértékű elveknek és szabályoknak, és amelynek ellenőrzési intézkedései hatékonyságukban egyenértékűek az említett rendelet V. címében megállapítottakkal. A 126/2012 végrehajtási rendelet 2012. június 1-jén lépett hatályba.

56. Így a valóságban az Egyesült Államokból származó ökológiai termékek behozatalának engedélyezése, mint olyan harmadik országból származó termékeké, amelynek a termelési és ellenőrzési szabályai egyenértékűek, a 834/2007 rendelet 33. cikkének (2) bekezdése alapján, azaz a Bizottság által egyoldalúan elismert egyenértékűség alapján történt. Ezt a Bizottság a 2018/848 rendelet 49. cikke szerinti jelentésében megerősítette.[20]

57. Másodszor, ami az importált termékre alkalmazandó jogi szabályozást illeti, míg az nem kétséges, hogy jelenleg a 2018/848 rendelet alkalmazandó az uniós termékekre, és az Európai Unió ökológiai termelés jelölésére szolgáló logójának a viseléséhez a „Blutquick”-nek meg kell

[17] Lásd: a 45. cikk (1) bekezdése b) pontjának i. alpontja.

[18] Lásd: a 2018/848 rendelet 45. cikke (1) bekezdése b) pontjának ii. alpontja és 47. cikke.

[19] Lásd: a 2018/848 rendelet 45. cikke (1) bekezdése b) pontjának iii. alpontja.

[20] A Bizottság jelentése az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a harmadik országoknak az ökológiai termékek egyenértékűsége céljából történő elismeréséről (COM(2022) 728 final), 3. pont.

felelnie az e rendeletben foglalt követelményeknek, a válasz kevésbé egyértelmű az olyan harmadik országokból importált termékek esetében, amelyek termelési és ellenőrzési szabályait egyenértékűnek ismerik el.

58. A 834/2007 rendeletet ugyanis – bár a 2018/848 rendelet hatályon kívül helyezte – továbbra is alkalmazni kell a harmadik országok által benyújtott, függőben lévő kérelmek elbírálása tekintetében.[21] A 2018/848 rendelet 58. cikke megerősíti, hogy a hatályon kívül helyezett 834/2007 rendelet alkalmazandó a harmadik országok által az említett rendelet 33. cikkének (2) bekezdése értelmében benyújtott, 2018. június 17-én még függőben lévő kérelmek elbírálására.

59. A 2021/1342 felhatalmazáson alapuló rendelet (3) preambulumbekezdése kifejezetten utal arra, hogy az átmeneti időszak végéig a 2018/848 rendelet 48. cikkének (1) bekezdésében előírt behozatali rendszer keretében behozott ökológiai termékeket a 834/2007 rendeletben előírtakkal egyenértékű termelési szabályokkal és ellenőrzési rendelkezésekkel összhangban kell előállítani. Hasonlóképpen, e felhatalmazáson alapuló rendelet 1. cikke (1) bekezdésének d) és e) pontja a 834/2007 rendeletben meghatározott termelési és ellenőrzési szabályokkal való egyenértékűségre utal.

60. A bizonytalanság valójában a 834/2007 rendelet 33. cikkének (2) bekezdése – amely a harmadik országok tekintetében létrehozza az egyoldalú egyenértékűségi mechanizmust – és a 2018/848 rendelet 45. cikke (1) bekezdése b) pontjának iii. alpontja – amely átveszi ezt a mechanizmust – közötti megfogalmazásbeli különbségből eredhet.

61. Míg ugyanis a 834/2007 rendelet 33. cikkének (2) bekezdése kimondja, hogy „[a] Bizottság […] elismerheti azokat a harmadik országokat, amelyek termelési rendszerei megfelelnek a II.,[22] a III.[23] és a IV.[24] címben megállapított elveknek és termelési szabályoknak, és amelyek ellenőrzési intézkedéseinek hatékonysága azonos az V.[25] címben megállapított ellenőrzési intézkedések hatékonyságával, és jegyzéket állít össze ezen országokról”, addig a 2018/848 rendelet 45. cikke (1) bekezdése b) pontjának iii. alpontja azt tartalmazza, hogy a „termék megfelel az adott harmadik ország uniós szabályokkal egyenértékű termelési és ellenőrzési szabályainak”.

62. Első pillantásra úgy tűnik, hogy a vizsgált egyenértékűség mértéke e két cikkben nem felel meg egymásnak, mivel a 2018/848 rendelet 45. cikke nem hivatkozik kifejezetten a címkézésre vonatkozó szabályokra.

63. Ez a megfogalmazásbeli különbség azonban – amely azzal magyarázható, hogy a 2018/848 rendelet 45. cikke (1) bekezdése b) pontja iii. alpontjának ez a része a Parlament módosításának[26] eredménye – nem vezethet a két cikk eltérő értelmezéséhez az egyenértékűség tekintetében. Az első megfogalmazás esetén a címkézési szabályok a termelési elvek és szabályok között

21 Lásd: a 2018/848 rendelet 56. és 58. cikke.

22 II. cím – „Az ökológiai termelés céljai és elvei”

23 III. cím – „Termelési szabályok”.

24 IV. cím – „Címkézés”.

25 V. cím – „Ellenőrzések”.

26 Lásd: a Tanács Főtitkárságának a Mezőgazdasági Különbizottság/Tanács számára készített, 2018. április 27-i tájékoztatója az ökológiai termelésről és az ökológiai termékek jelöléséről, valamint a(z) XXX/XXX/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet [a hatósági ellenőrzésekről szóló rendelet] módosításáról és a 834/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló európai parlamenti és tanácsi rendelet tervezetéről – az Európai Parlament első olvasatának eredményei (Strasbourg, 2018. április 16–19.) (8060/1/18 dokumentum), 168. o.

szerepelnek. Következésképpen, amikor a 2018/848 rendelet 45. cikke (1) bekezdése b) pontjának iii. alpontjában a termelési szabályokra történik hivatkozás, azokban a címkézési szabályok is szerepelnek, ellentétben azzal, amit a Bizottság az írásbeli észrevételeiben állít.

64. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdés megválaszolása érdekében úgy tűnik számomra, hogy különbséget kell tenni azon eset között, amikor a termék megfelel a 2018/848 rendelet követelményeinek,[27] és a behozatal másik két esete között, amelyek valamely kereskedelmi megállapodás[28] vagy a 834/2007 rendelet[29] szerinti egyenértékűségi mechanizmuson alapulnak.

65. A 2018/848 rendelet követelményeinek megfelelő termékek esetében nincs akadálya az Európai Unió ökológiai termelés jelölésére szolgáló logója használatának, mivel az említett rendelet 33. cikkének (1) bekezdése kimondja, hogy az az e rendeletnek megfelelő termékek jelölésén, megjelenítésében és reklámozásában használható.

66. Ami a kereskedelmi megállapodás vagy a 834/2007 rendelet szerinti egyenértékűség alapján importált termékeket illeti, bár az Európai Unió ökológiai termelés jelölésére szolgáló logójának használata az előbbi esetben a 2018/848 rendelet 33. cikkének (1) bekezdése, míg az utóbbi esetben a 834/2007 rendelet 25. cikke alá tartozik,[30] mivel e két cikk szövege az alkalmazandó rendeletben meghatározott követelményeknek való megfelelésre utal, javaslom, hogy e két cikk értelmezésének kérdését együttesen tárgyaljuk. Ez annál is inkább indokolt, mivel – bár a 834/2007 rendelet szerinti egyoldalú egyenértékűségi rendszer 2026. december 31-én lejár,[31] azt a kereskedelmi megállapodáson alapuló új egyenértékűségi rendszerrel váltják fel – a Tanács iránymutatásokat adott a Bizottságnak e megállapodások megkötése céljából,[32] és a használt kifejezések megegyezése miatt az egyikre elfogadott értelmezés a másikra is vonatkozik.

67. Mivel az Európai Unió ökológiai termelés jelölésére szolgáló logója csak az alkalmazandó rendeletnek megfelelő termékek jelölésén, megjelenítésében és reklámozásában használható, a 2018/848 rendelet 33. cikke (1) bekezdésének és a 834/2007 rendelet 25. cikkének szó szerinti értelmezése azt eredményezi, hogy az említett logó használata csak a rendeletnek megfelelő termékekre (és nem az egyenértékű termékekre) vonatkozik.

68. Ha ez az értelmezés érvényesülne, akkor az említett logót úgy alakítanák ki, mint például a CE-jelölést vagy az uniós ökocímkét, amelyek az uniós harmonizációs szabályoknak való megfelelést jelzik, és a termék e szabályoknak való megfelelésén alapulnak.

27 Lásd: a 2018/848 rendelet 45. cikke (1) bekezdése b) pontjának i. alpontja.

28 Lásd: a 2018/848 rendelet 45. cikke (1) bekezdése b) pontjának ii. alpontja.

29 Lásd: a 2018/848 rendelet 45. cikke (1) bekezdése b) pontjának iii. alpontja.

30 Az „ökológiai termelés jelölésére szolgáló közösségi logó” tekintetében – amelyet a Lisszaboni Szerződés értelmében az „Európai Unió ökológiai termelés jelölésére szolgáló logójának” neveztek át – lásd: a 834/2007/EK tanácsi rendelet részletes végrehajtási szabályainak megállapításáról szóló 889/2008/EK rendeletnek az Európai Unió ökológiai termelés jelölésére szolgáló logója tekintetében történő módosításáról szóló, 2010. március 24-i 271/2010/EU bizottsági rendelet (HL 2010. L 84., 19. o.) (4) preambulumbekezdése.

31 Lásd: a 2020/1693 rendelet 1. cikkének (2) bekezdése.

32 Lásd: a Tanács Főtitkárságának a delegációkhoz intézett 2021. június 24-i feljegyzése az Európai Unió és az Amerikai Egyesült Államok, Argentína, Ausztrália, Costa Rica, India, Izrael, Japán, Kanada, a Koreai Köztársaság, Tunézia és Új-Zéland közötti, az ökológiai termékek kereskedelméről szóló megállapodásokra irányuló tárgyalások megkezdésére való felhatalmazásról szóló tanácsi határozatra irányuló ajánlás mellékletéről.

69. A CE-jelölés ugyanis az egyetlen jelölés, amely tanúsítja, hogy a termék megfelel a jelölés feltüntetéséről rendelkező uniós harmonizációs jogszabályokban szereplő követelményeknek.[33] A CE-jelölés elhelyezésével vagy elhelyeztetésével a gyártó jelzi, hogy vállalja a felelősséget a termék valamennyi olyan alkalmazandó uniós harmonizációs jogszabályban megállapított követelményeknek való megfeleléséért, amely a jelölés alkalmazását előírja.[34] A harmadik országokból az uniós piacra lépő termékeknek meg kell felelniük minden alkalmazandó uniós követelménynek.[35]

70. Ami az uniós ökocímkét illeti,[36] bár nem kötelező, kizárólag olyan termékekkel összefüggésben használható, amelyek megfelelnek az érintett termékekre alkalmazandó uniós ökocímke-kritériumoknak, és amelyeknek odaítélték az uniós ökocímkét.[37] Ha a termék az Unión kívülről származik, a címke odaítélése iránti kérelmet a termék forgalombahozatalának vagy leendő forgalombahozatalának helye szerinti valamelyik tagállam valamelyik illetékes testületéhez kell benyújtani.[38] Az Unióba behozott termékek esetében a címke odaítélésére nem támasztanak eltérő kritériumokat.

71. A 2018/848 rendelet 33. cikke (1) bekezdésének és a 834/2007 rendelet 25. cikkének szó szerinti értelmezése – amely az Európai Unió ökológiai termelés jelölésére szolgáló logóját kizárólag az alkalmazandó rendeletnek megfelelő termékeknek tartja fenn – akkor is indokolt lehet, ha léteznek olyan importált termékek, amelyek nem felelnek meg a rendeletnek, de megfelelnek a származási ország ökológiai szabályainak.

72. A 834/2007 rendelet 25. cikkének (2) bekezdése és a 2018/848 rendelet 33. cikkének (5) bekezdése előírja, hogy az alkalmazandó rendeletnek megfelelő termékek jelölésén, megjelenítésében és reklámozásában használhatók nemzeti logók és magánlogók is, és hogy az Európai Unió ökológiai termelés jelölésére szolgáló logójának használata a harmadik országokból behozott termékek esetében tetszőleges.[39] Ezért elképzelhető, hogy az egyenértékűség alapján történő behozatal esetén az Unióban kölcsönös elismerés alapján elfogadják ezeket a nemzeti vagy magánlogókat, amelyek azt igazolják, hogy betartották azokat a nemzeti vagy magánszabályokat, amelyeknek az importált termékeknek a származási országban meg kell felelniük, de az Unió területén lévő fogyasztók számára a harmonizáció és az egyértelműség érdekében az Európai Unió ökológiai termelés jelölésére szolgáló logóját az alkalmazandó rendelet követelményeinek megfelelő termékek számára tartják fenn.

73. Ezen túlmenően az ilyen kölcsönös elismerés, valamint az Európai Unió ökológiai termelés jelölésére szolgáló logójának a rendeletnek megfelelő termékek számára fenntartott használata nem ellentétes a kereskedelem technikai akadályairól szóló megállapodás rendelkezéseivel,[40]

[33] Lásd: a termékek forgalmazása tekintetében az akkreditálás és piacfelügyelet előírásainak megállapításáról és a 339/93/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. július 9-i 765/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2008. L 218., 30. o.) 30. cikkének (4) bekezdése.

[34] Lásd: a 765/2008 rendelet 30. cikkének (3) bekezdése.

[35] Lásd: a termékek forgalomba hozatalának közös keretrendszeréről, valamint a 93/465/EGK tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. július 9-i 768/2008/EK európai parlamenti és tanácsi határozat (HL 2008. L 218., 82. o.) (22) preambulumbekezdése.

[36] E címke formátuma az uniós ökocímkéről szóló, 2009. november 25-i 66/2010/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2010. L 27., 1. o.; helyesbítés: HL 2010. L 108., 355. o.) II. mellékletében szerepel.

[37] Lásd: a 66/2010 rendelet 9. cikke (2) bekezdésének második albekezdése.

[38] Lásd: a 66/2010 rendelet 9. cikke (1) bekezdésének c) pontja.

[39] Lásd: a 834/2007 rendelet 24. cikke (1) bekezdésének utolsó albekezdése és a 2018/848 rendelet 33. cikkének (3) bekezdése.

[40] A megállapodás a többoldalú tárgyalások uruguayi fordulóján (1986–1994) elért megállapodásoknak a Közösség nevében a hatáskörébe tartozó ügyek tekintetében történő megkötéséről szóló, 1994. december 22-i 94/800/EK tanácsi határozattal (HL 1994. L 336., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 21. kötet, 80. o.) jóváhagyott, a Kereskedelmi Világszervezet (WTO) létrehozásáról szóló egyezmény 1A. mellékletét képezi.

mivel csak olyan műszaki előírások,[41] szabványok[42] és megfelelőségértékelési eljárások[43] tiltottak, amelyek az importált termékeknek a hazai termékekhez képest kevésbé kedvező bánásmódot biztosítanak. Márpedig, a jelen esetben nem az importőr panaszkodik kedvezőtlenebb bánásmódra, hanem az uniós termelő panaszkodik az importált terméknek biztosított kedvezőbb bánásmódra.

74. A teleologikus értelmezés azt is eredményezheti, hogy az Európai Unió ökológiai termelés jelölésére szolgáló logójának használata az alkalmazandó rendeletnek megfelelő termékekre korlátozódik. A 834/2007 rendelet és a 2018/848 rendelet egyaránt hangsúlyozza, hogy a fogyasztóknak meg kell bízniuk az ökológiai termelésre vonatkozó címkézésben és átláthatóságban.[44]

75. Bármennyire is vonzóak, ezek a szó szerinti és teleologikus értelmezések ütköznek az uniós jogalkotó szándékával, amely különböző dokumentumokból és különösen a 2018/848 rendelet előkészítő munkálataiból egyértelműen kiderül.

76. A 392/2004 rendeletből[45] valójában már 2004-ben kiderült, hogy a harmadik országokból behozott termékek esetében is alkalmazható az a logó, amely azt jelöli, hogy a termék az akkori közösségi szabályozás által előírt ellenőrzési rendszer hatálya alá tartozik.[46] Ugyanebben az évben a Bizottság a bioélelmiszerek és a biogazdálkodás európai akciótervének[47] 19. intézkedésében a harmadik országok egyenértékűségi listára való felvételére irányuló erőfeszítések fokozását tűzte ki célul, beleértve a helyszíni értékeléseket, és előírta, hogy az egyenértékűség alapján importált valamennyi termék számára lehetővé kell tenni a közösségi logó használatát. Ezt az álláspontot az akcióterv mellékletében is megerősítette, jelezve, hogy a 19. intézkedés célja a logó szélesebb körű használata az importált termékeken.[48]

77. A Bizottság 2014-ben a 2018/848 rendeletnek szánt rendelettervezet hatásvizsgálatában – miután részletezte a megfelelőség vagy egyenértékűség alapján a különböző behozatali rendszereket – megállapította, hogy minden importált terméken szerepelhet az Európai Unió ökológiai termelés jelölésére szolgáló logója.[49]

41 Lásd: a TBT-megállapodás 2.1. cikke.

42 Lásd: a TBT-megállapodás 3. mellékletének „Anyagi jogi rendelkezések” című D. pontja.

43 Lásd: a TBT-megállapodás 5.1. és 5.1.1. cikke.

44 Lásd: a 834/2007 rendelet (3), (5) és (22) preambulumbekezdése, valamint 1. cikkének (1) bekezdése és 23. cikke (2) bekezdésének második albekezdése, továbbá a 2018/848 rendelet (6), (15), (17), (67), (121) és (123) preambulumbekezdése, valamint 30. cikke (2) bekezdésének második albekezdése és 46. cikkének (9) bekezdése.

45 A mezőgazdasági termékek ökológiai termeléséről, valamint a mezőgazdasági termékeken és élelmiszereken erre utaló jelölésekről szóló 2092/91/EGK rendelet módosításáról szóló, 2004. február 24-i tanácsi rendelet (HL 2004. L 65., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 8. kötet, 189. o.).

46 Lásd: a 392/2004 rendelet (6) preambulumbekezdése.

47 Lásd: a Bizottság közleménye a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek „A bioélelmiszerek és a biogazdálkodás európai akcióterve” címmel (COM(2004) 415 final).

48 Lásd: az Európai Bizottság főtitkára részére készült, Patricia Bugnot igazgató 2004. június 14-én kelt, Javier Solana főtitkárnak/főképviselőnek címzett, a bizottsági szolgálati munkadokumentumra vonatkozó feljegyzése – a Bizottság „A bioélelmiszerek és a biogazdálkodás európai akcióterve” című közleményének melléklete (10436/04 dokumentum), 13. és 31. o.

49 Lásd: az Európai Bizottság főtitkára részére készült, Jordi Ayet Puigarnau igazgató 2014. március 26-án kelt, Uwe Corsepiusnak, az Európai Unió Tanácsa főtitkárának címzett feljegyzése az ökológiai termelésről és az ökológiai termékek jelöléséről, valamint a XXX/XXX/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet [hatósági ellenőrzésekről szóló rendelet] módosításáról és a 834/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló európai parlamenti és tanácsi rendelet tervezetét kísérő hatásvizsgálati jelentésről – 3/3. rész, 52. o.

78. Nyilvánvaló tehát, hogy többféle behozatali rendszer létezik vagy létezett, amelyek közül az egyik a megfelelőségen, a többi az egyenértékűségen alapul, de mindegyik arra irányul vagy irányult, hogy lehetővé tegye az Európai Unió ökológiai termelés jelölésére szolgáló logójának használatát.

79. Ebben az értelemben a megfelelés nemcsak az uniós szabályoknak való megfelelést jelenti, hanem az érintett kereskedelmi megállapodás, harmadik ország vagy ellenőrző szerv egyenértékűnek tekintett szabályainak való megfelelést is. Következésképpen a 834/2007 rendelet 25. cikkének (1) bekezdését és a 2018/848 rendelet 33. cikkének (1) bekezdését, ahol az alkalmazandó rendelet követelményeinek való megfelelésre hivatkoznak, úgy kell értelmezni, hogy azok az alkalmazandó rendelet követelményeivel egyenértékűnek tekintett termelési és ellenőrzési szabályoknak való megfelelést írják elő.

80. A fogyasztók tájékoztatása nem hiányzik az uniós jogalkotó e döntéséből.

81. Míg ugyanis az Európai Unió ökológiai termelés jelölésére szolgáló logója minden importált és nem importált ökológiai termék esetében azonos, az azt kísérő kötelező megjelölések a nyersanyag származása és az ökológiai előírásoknak való megfelelés ellenőrzésének helye szerint különböznek.

82. Így a 834/2007 rendelet 24. cikke (1) bekezdésének c) pontja és a 2018/848 rendelet 32. cikkének (2) bekezdése kimondja, hogy a logó használata esetén a nyersanyagok termelési helyét is meg kell jelölni ugyanabban a mezőben, az alábbi kifejezések egyikével: „EU-mezőgazdaság”, „nem EU-mezőgazdaság” vagy „EU-/nem EU-mezőgazdaság”.

83. Hasonlóképpen, mind a (2010. március 24-i 271/2010/EU bizottsági rendelettel[50] módosított) 889/2008 rendelet XI. melléklete B. részének 1. pontja, a 834/2007 rendelet végrehajtási rendelete, mind pedig a 2018/848 rendelet V. melléklete 2. pontjának a) alpontja előírja, hogy a logóhoz kódszámokat kell csatolni, amelyek első két betűje megfelel azon ország ISO-kódjának, ahol a megfelelőségi ellenőrzésekre sor kerül.

84. A logó és a kötelező megjelölések vizsgálata tehát lehetővé teszi egyrészt annak megállapítását, hogy az Európai Unió ökológiai termelés jelölésére szolgáló logójával és az „EU-mezőgazdaság” megjelöléssel ellátott termékek nyersanyagait az uniós előírásoknak megfelelően állították elő, másrészt pedig azt, hogy az országkódban feltüntetett ország ökológiai termelési szabályait ellenőrizték, azzal a pontosítással, hogy az illetékes ellenőrző hatóság vagy szervezet az, amely a legutóbbi termelési vagy előkészítési műveletet végző gazdasági szereplőt felügyelte.[51]

85. Például a „Blutquick”-kel versengő terméken a következő kötelező megjelölések szerepelnek: „US” és „nem EU-mezőgazdaság”. A „Blutquick”-nek, ha engedélyeznék az Európai Unió ökológiai termelés jelölésére szolgáló logójának használatát, a „DE” és az „EU-mezőgazdaság” megjelöléssel ellátott logót kellene viselnie.

86. A tárgyaláson a Herbaria egy olyan termék esetére hivatkozott, amely az Unióban előállított olyan nyersanyagokból készül, amelyeket az Egyesült Államokba exportálnak feldolgozás céljából. Az ilyen feldolgozott termék, amennyiben megfelel az ökológiai termelésre vonatkozó amerikai szabályoknak, az Unióba történő behozatalakor megkaphatja az Európai Unió ökológiai termelés jelölésére szolgáló logóját. A logó mellett ugyanakkor az „US” és az „EU-mezőgazdaság” megjelöléseket is feltüntetik.

[50] HL 2010. L 84., 19. o.

[51] Lásd: a 834/2007 rendelet 24. cikke (1) bekezdésének a) pontja és a 2018/848 rendelet 32. cikke (1) bekezdésének a) pontja.

87. Úgy tűnik számomra, hogy az érvelésnek ebben a szakaszában kell megvizsgálni a szóban forgó szabályozás érvényességének kérdését. Ez a kérdés a tárgyaláson az előadó bírónak a 2018/848 rendelet 45. cikke (1) bekezdése b) pontjának iii. alpontjával kapcsolatos szóbeli választ igénylő kérdését követően merült fel, és a Parlament és a Tanács beavatkozásához vezetett az eljárásban.

88. Emlékeztetni kell arra, hogy az uniós jogalkotó a KAP területén széles mérlegelési jogkörrel rendelkezik, amely megfelel az EUMSZ 40. cikkel és az EUMSZ 43. cikkel ráruházott politikai felelősségnek, és a Bíróság több alkalommal kimondta, hogy az e tárgyban hozott intézkedésnek a hatáskörrel rendelkező intézmény által követni szándékozott célra nyilvánvalóan alkalmatlan jellege lehet csak hatással az ilyen intézkedés jogszerűségére. [52]

89. Egyetértés van abban, hogy az ebben az esetben alkalmazandó szabályok a KAP hatálya alá tartoznak. Az ökológiai termelésre vonatkozó szabályozásnak kettős célja van: egyrészt ellátja a fogyasztók ökológiai termékek iránti igénye által megteremtett speciális piacot, másrészt olyan közjavakat termel, amelyek hozzájárulnak a környezet védelméhez és az állatok jóllétéhez, valamint a vidékfejlesztéshez. [53] Az ökológiai termékek behozatala tehát e két célkitűzésnek felel meg. Az egyenértékűségi rendszer szerinti behozatal lehetővé teszi az ökológiai termékek piacának fejlesztését és a környezetbarátabb mezőgazdaság előmozdítását az Unión kívül is.

90. A 834/2007 és a 2018/848 rendelet a fogyasztói bizalmat [54] és a tisztességes versenyt [55] is célként tűzte ki. Noha e célokat el kell érni, osztom a Tanács és a Parlament véleményét, hogy az uniós jogalkotó azon döntése, hogy a bizonyos feltételek mellett importált ökológiai termékek viselhetik az Európai Unió ökológiai termelés jelölésére szolgáló logóját, a nyersanyagok eredetének és a megfelelőségi ellenőrzés származási országának kötelező megjelölése mellett, biztosítja a fogyasztók megfelelő tájékoztatását és a kellően tisztességes versenyt.

91. Ami a tisztességes versenyt illeti, a 834/2007 rendelet előkészítő munkálatai [56] különösen jól mutatják, hogy a tisztességtelen verseny kockázata teljesen ismert volt az uniós jogalkotó előtt, mivel számos delegáció bírálta az egyenértékűségi rendszer alkalmazását a *Codex Alimentarius* iránymutatások [57] keretein belül, és félelmüket fejezték ki a fogyasztói bizalom elvesztésével és a fogyasztóvédelem gyengülésével kapcsolatban.

92. A fent említettek szerint azonban a fogyasztók tájékoztatását az Európai Unió ökológiai termelés jelölésére szolgáló logója és a fent említett kötelező megjelölések biztosítják.

93. Igaz, más módszereket is lehetett volna választani, de a választott módszer nem rendelkezik olyan nyilvánvalóan alkalmatlan jelleggel, amely egyedül hatással lehetne a szabály jogszerűségére.

[52] Lásd: 2012. július 12-i Association Kokopelli ítélet (C-59/11, EU:C:2012:447, 39. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

[53] Lásd: a 834/2007 és a 2018/848 rendelet (1) preambulumbekezdése.

[54] Lásd: a jelen indítvány 44. lábjegyzete.

[55] Lásd: a 834/2007 rendelet (3) és (23) preambulumbekezdése, valamint 1. cikkének (1) bekezdése és 41. cikke (2) bekezdésének c) pontja, továbbá a 2018/848 rendelet (6), (17), (73), (85), (99), (121) és (123) preambulumbekezdése és 46. cikkének (9) bekezdése.

[56] Lásd az élelmiszer-minőséggel foglalkozó munkacsoport (ökológiai gazdálkodás) 2006. március 30–31-i ülésének eredményeiről szóló, 2006. április 6-i 8136/06 tanácsi dokumentumot, 17. pont.

[57] Az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezete és az Egészségügyi Világszervezet égisze alatt kidolgozott, az ökológiai módszerrel előállított élelmiszerek előállítására, feldolgozására, címkézésére és forgalmazására vonatkozó *Codex Alimentarius* CAC/GL 32 iránymutatásai.

94. Továbbá, a harmadik országok egyenértékűségének elismerése nem a Bizottság mérlegelési jogkörébe tartozik. A Bizottság mérlegelési jogkörét a 834/2007 rendelet 33. cikkének (2) bekezdése[58] szabályozza, és figyelembe kell vennie a Codex Alimentarius CAC/GL 32 iránymutatásait.

95. Mindenesetre az a szabály, amelynek jogszerűségét vitatják, nem a 2018/848 rendelet 45. cikke (1) bekezdése b) pontjának iii. alpontja, hanem a 126/2012 végrehajtási rendelet, amely az Egyesült Államokat felvette azon harmadik országok listájára, amelyek rendszerét egyenértékűnek ismerik el, és csak annyiban, amennyiben a rendelet olyan termékek behozatalát engedélyezte, amelyekhez nem ökológiai termelésből származó, nem növényi eredetű vitaminokat és vas-glükonátot adtak.

96. Ezért a kérdést előterjesztő bíróságnak a 2018/848 rendelet 45. cikke (1) bekezdése b) pontjának iii. alpontja értelmében a 834/2007 rendelet szerinti egyenértékűség alapján behozott termékekre vonatkozó első kérdésére a következő választ javaslom: a 834/2007 rendelet 25. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az Európai Unió ökológiai termelés jelölésére szolgáló logója az e rendelet 24. cikkében előírt kötelező megjelölésekkel együtt elhelyezhető a 2018/848 rendelet 45. cikke (1) bekezdése b) pontjának iii. alpontja, 48. cikkének (1) bekezdése, valamint 58. cikke alapján harmadik országból behozott termékeken, amennyiben e termékek megfelelnek ezen – az 1235/2008 rendelet III. mellékletében szereplő – ország termelési és ellenőrzési szabályainak.

B. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második és harmadik kérdésről

97. Második és harmadik kérdésével, amelyeket célszerű együttesen vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy a Charta 20. cikkéből következik-e, hogy az Európai Unió ökológiai termelés jelölésére szolgáló logója vagy a 2018/848 rendelet 30. cikkének (1) bekezdése alapján az ökológiai termelésre utaló kifejezések használhatók valamely feldolgozott élelmiszerre, ha az az Unióból származik, és megfelel az e rendelet 48. cikkének (1) bekezdése szerint elismert harmadik ország uniós szabályokkal egyenértékű termelési és ellenőrzési szabályainak, de nem felel meg az ugyanezen rendelet II. melléklete IV. része 2.2.2. pontjának f) alpontjával összefüggésben értelmezett 16. cikkének (1) bekezdésében foglalt követelményeknek.

98. Emlékeztetőül, a „Blutquick”-nek az új szabályozás, nevezetesen a 2018/848 rendelet feltételeinek kell megfelelnie ahhoz, hogy használhassa az Európai Unió ökológiai termelés jelölésére szolgáló logóját.

99. Ami az ökológiai termelésre utaló kifejezések használatát illeti, a 2018/848 rendelet 30. cikkének (1) bekezdése azt az e rendeletnek megfelelően előállított termékek számára tartja fenn. A megkövetelt megfelelőség megegyezik az e rendelet 33. cikkének (1) bekezdésében az Európai Unió ökológiai termelés jelölésére szolgáló logójának használatához megkövetelt megfelelőséggel. Az elemzésnek tehát azonosnak kell lennie az egyenlőség elvének való megfelelés tekintetében.

[58] Ez a cikk kimondja, hogy: „[a] Bizottság […] elismerheti azokat a harmadik országokat, amelyek termelési rendszerei megfelelnek a II., a III. és a IV. címben megállapított elveknek és termelési szabályoknak, és amelyek ellenőrzési intézkedéseinek hatékonysága azonos az V. címben megállapított ellenőrzési intézkedések hatékonyságával, és jegyzéket állít össze ezen országokról”.

100. Továbbá, a Charta 20. cikkében foglalt egyenlőség elvének tiszteletben tartása tekintetében a Bíróság következetesen úgy ítélte meg, hogy a hasonló helyzeteket nem lehet eltérően kezelni, és az eltérő helyzeteket nem lehet egyenlő módon kezelni, kivéve ha az ilyen bánásmód objektíven igazolható. [59]

101. A jelen esetben a Herbaria állításai ellenére a helyzetek nem összehasonlíthatók, és nem részesülnek azonos elbírálásban, ha a piacra lépést megelőzően vizsgáljuk azokat. Ugyanakkor akár még a fogyasztók szempontjából is indokolt lehet az egyenlőtlen bánásmód.

102. Ha ugyanis a piacra lépés előtt vizsgáljuk a helyzetek összehasonlíthatóságát, a „Blutquick” -nek az uniós szabályoknak, míg az amerikai terméknek az amerikai szabályoknak kell megfelelnie. Ezenfelül a szabályoknak való megfelelést az érintett ország illetékes ellenőrző szervének kell ellenőriznie. Az uniós termékek számára az uniós piacra való belépés automatikus, míg az amerikai termékeket a 2018/848 rendelet 45. cikkében meghatározott szabályoknak megfelelően kell behozni. Az Európai Unió ökológiai termelés jelölésére szolgáló logójának feltüntetése az amerikai termék esetében csak opcionális. A helyzetek tehát nem összehasonlíthatóak, és eltérő módon kezelhetők.

103. Ugyanakkor, ha az összehasonlíthatóságot a fogyasztó szempontjából vizsgáljuk, a két termék hasonló, mivel mindkettő nem ökológiai termelésből származó, nem növényi eredetű vitaminokat és vas-glükonátot tartalmaz. Márpedig a szabályozás nem azonos módon kezeli őket, mivel az amerikai terméken szerepel az Európai Unió ökológiai termelés jelölésére szolgáló logója a megfelelőségi ellenőrzés országa, az „US” és a „nem EU-mezőgazdaság” feltüntetésével, míg a „Blutquick” nem viselheti ezt a logót, még eltérő megjelölésekkel sem. Ennek következtében a fogyasztók szempontjából fennáll az eltérő bánásmód.

104. Mindazonáltal az esetleges egyenlőtlen bánásmódot a következő tényezők indokolják.

105. Először is, az uniós termékek esetében az Európai Unió ökológiai termelés jelölésére szolgáló logója megszerzésének az egyenértékűnek elismert, bár bizonyos tekintetben eltérő jogszabályoknak való megfeleltetése azt jelentené, hogy az ökológiai termelésre vonatkozó uniós jogszabályokat megfosztanák mindennemű érvényesüléstől az Unió területén.

106. Másodszor, ez a rendelet nemcsak a fogyasztókra van kedvező hatással, akik jobb minőségű élelmiszereket fogyaszthatnak, hanem az Unió talajára és környezetére is, mivel az ökológiai termelés ezeket jobban megkíméli, ami az Unió minden lakosának előnyére válik, beleértve azokat is, akik nem fogyasztanak ökológiai termeléssel előállított termékeket. A rendelet tehát – a Charta 37. és 38. cikkével összhangban – a fogyasztók és a környezet védelmét egyaránt biztosítja.

107. Harmadszor, az ökológiai termékek behozatalának engedélyezése, beleértve az egyenértékűség alapján történő engedélyezést is, egyrészt valószínűleg növeli a fogyasztók ökológiai termékekkel való ellátását, másrészt pedig elősegíti a környezetbarát termelési módszerek elterjedését más földrajzi területeken.

108. Ezért a kérdést előterjesztő bíróságnak azt a választ javaslom, hogy a Charta 20. cikkével nem ellentétes, hogy a 2018/848 rendelet 33. cikkének (1) bekezdésében előírt, az Európai Unió ökológiai termelés jelölésére szolgáló logóját vagy az e rendelet 30. cikkének (1) bekezdése szerinti ökológiai termelésre utaló kifejezéseket nem lehet olyan feldolgozott élelmiszerre

[59] Lásd: 2022. szeptember 8-i Ametic ítélet (C-263/21, EU:C:2022:644, 56. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

használni, amely az Unióból származik, és megfelel a 2018/848 rendelet 48. cikkének (1) bekezdése szerint elismert harmadik ország uniós szabályokkal egyenértékű termelési és ellenőrzési szabályainak, de nem felel meg az e rendelet II. melléklete IV. része 2.2.2. pontjának f) alpontjával összefüggésben értelmezett 16. cikkének (1) bekezdésében foglalt követelményeknek.

V. Végkövetkeztetés

109. A fentiekre tekintettel javaslom, hogy a Bíróság a következőképpen válaszoljon a Bundesverwaltungsgericht (szövetségi közigazgatási bíróság, Németország) által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekre:

1) Az ökológiai termelésről és az ökológiai termékek címkézéséről és a 2092/91/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2007. június 28-i 834/2007/EK tanácsi rendelet 25. cikkének (1) bekezdését

   a következőképpen kell értelmezni:

   az Európai Unió ökológiai termelés jelölésére szolgáló logója az e rendelet 24. cikkében előírt kötelező megjelölésekkel együtt elhelyezhető az ökológiai termelésről és az ökológiai termékek jelöléséről, valamint a 834/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2018. május 30-i (EU) 2018/848 európai parlamenti és tanácsi rendelet 45. cikke (1) bekezdése b) pontjának iii. alpontja, 48. cikkének (1) bekezdése, valamint 58. cikke alapján harmadik országból behozott termékeken, amennyiben e termékek megfelelnek ezen – a 834/2007/EK tanácsi rendeletben az ökológiai termékek harmadik országból származó behozatalára előírt szabályozás végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 2008. december 8-i 1235/2008/EK bizottsági rendelet III. mellékletében szereplő – ország termelési és ellenőrzési szabályainak.

2) Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 20. cikkével nem ellentétes, hogy a 2018/848 rendelet 33. cikkének (1) bekezdésében előírt, az Európai Unió ökológiai termelés jelölésére szolgáló logóját vagy az e rendelet 30. cikkének (1) bekezdése szerinti ökológiai termelésre utaló kifejezéseket nem lehet olyan feldolgozott élelmiszerre használni, amely az Unióból származik, és megfelel a 2018/848 rendelet 48. cikkének (1) bekezdése szerint elismert harmadik ország uniós szabályokkal egyenértékű termelési és ellenőrzési szabályainak, de nem felel meg az e rendelet II. melléklete IV. része 2.2.2. pontjának f) alpontjával összefüggésben értelmezett 16. cikkének (1) bekezdésében foglalt követelményeknek.